

บทความวิจัย (Research Article)

การศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมืองและเขตชนบท
ของจังหวัดพิษณุโลก

A COMPARATIVE STUDY OF PHYSICAL LITERACY OF EARLY CHILDHOOD
IN URBAN AND RURAL AREAS OF PHITSANULOK PROVINCE

Received: February 26, 2021

Revised: May 3, 2021

Accepted: May 13, 2021

อาพัทธ์ เตียวตระกูล^{1*}

Arphat Tiaotrakul^{1*}

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: arphatt@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมืองและเขตชนบท ในจังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมือง จำนวน 488 คน และเขตชนบท จำนวน 387 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย และแบบบันทึกความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย มีค่า IOC เท่ากับ 0.80 และนำไปทดลองใช้เพื่อหาความเป็นปรนัยทางด้านภาษาและนำมาปรับแบบประเมินก่อนนำมาใช้จริง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนในเขตเมืองมีปัจจัยแวดล้อมที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยมากกว่าโรงเรียนในเขตชนบท และผลการเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า เด็กปฐมวัยในเขตเมืองส่วนใหญ่มีความฉลาดรู้ทางกายเป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์มากกว่าเด็กปฐมวัยในเขตชนบท

คำสำคัญ: ความฉลาดรู้ทางกาย เด็กปฐมวัย เขตเมืองและเขตชนบท

Abstract

The purpose of this research was to compare the physical literacy of early childhood in urban and rural areas in Phitsanulok Province. Samples were selected by simple random sampling from 448 in urban and 378 in rural areas. The research instruments included the physical literacy assessment of early childhood and a record of physical literacy form of early childhood. The IOC result was 0.80 and used to try out to find the objectivity of language and to adjust the assessment before using it. The data was analyzed by descriptive statistics such as the frequency and the percentage. The analysis of environmental factors promoting physical literacy of early childhood found that in most of urban schools had more environmental factors that promoted early childhood physical literacy than rural schools. The comparative physical literacy of early childhood students

between urban and rural areas in Phitsanulok province showed that the majority of early childhood children in the urban area had more desirable level of physical literacy than those in the rural areas.

Keywords: Physical Literacy, Early Childhood, Urban and Rural Areas

บทนำ

สืบเนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ โดยมีแนวทางส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทักษะต่างๆ อย่างรอบด้าน ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ และให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ รวมทั้งมาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561 ที่กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ 3 ด้าน ได้แก่ การเป็นผู้เรียนรู้ เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งนั้น แต่จากผลการพัฒนาการศึกษาไทยที่ผ่านมาด้านคุณภาพการศึกษา พบว่า พัฒนาการของเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2553 – 2557 พบว่า มีพัฒนาการสมวัยลดลงจากร้อยละ 73 เป็นร้อยละ 72 คุณภาพการศึกษาด้านวิชาการและคุณลักษณะของผู้เรียนยังไม่น่าพอใจ (Office of the Education Council, 2015) นอกจากนี้ Tripathi (2014) ผู้อำนวยการสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวถึง สถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย (0-5 ปี) ในรอบ 15 ปีที่ผ่านมา พบว่า เด็กปฐมวัยประมาณ 30% หรือ 1 ใน 3 ของเด็กเล็กในประเทศไทยมีพัฒนาการล่าช้า ซึ่งถือว่ามีจำนวนที่สูงมาก ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เด็กเล็กมีพัฒนาการล่าช้ามาจาก 3 สาเหตุ คือ 1) ขาดภาวะโภชนาการที่ดีและมีคุณค่า 2) ปัจจัยการเลี้ยงดู หรือคนเลี้ยงมีปัญหา โดยเฉพาะในครอบครัวเดี่ยวที่มีถึง 30% ซึ่งโอกาสการเลี้ยงดูถูกมีน้อย เด็กจึงอยู่ในความดูแลของพี่เลี้ยงเด็ก สถานรับเลี้ยงเด็ก และศูนย์เด็กเล็ก ปัญหา คือ จุติรับฝากเด็กมีกระบวนการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพหรือไม่ หากไม่มีการเล่นหัดหรือการเล่น พัฒนาการก็จะไม่เกิดขึ้น และ 3) การใช้สื่อโทรทัศน์หรือสมาร์ทโฟน กับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ซึ่งใน 3 ปีแรกควรหยุดการใช้สื่อเทคโนโลยี แต่ควรใช้วิธีเล่นหัดหรือการเล่นเพื่อกระตุ้นประสาทสัมผัสทั้งหมด

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยคือการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้มากจนเกินไป ซึ่งแท้ที่จริงแล้วในช่วงอายุ 0-5 ปี เด็กจะมีพัฒนาการทางด้านสมองสูงสุด ถ้าจัดสภาวะแวดล้อมที่ดีให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม จะช่วยส่งเสริมให้เกิดพัฒนาที่เหมาะสมตามวัย ในส่วนการอ่านเขียนได้ เมื่อเด็กมีความพร้อมจะสามารถเรียนทันกันได้หมด อีกปัญหาหนึ่งคือ ครูส่วนใหญ่ไม่ได้จบครูมาโดยตรง โดยเฉพาะครูอนุบาล ทำให้การสอน และการเข้าถึงเด็กยังไม่เต็มที่ โดยเฉพาะจิตวิทยาการสอนเด็ก บางครั้งยังขาดความอดทน และใช้คำพูดกับเด็กไม่เหมาะสม ทำร้ายความรู้สึกของเด็กโดยไม่รู้ตัว เด็กจึงไม่อยากเรียน และเรียนอย่างมีความสุข นอกจากนี้การเลี้ยงลูกของพ่อ-แม่ยุคใหม่เป็นเหตุให้เด็กติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ทำให้เด็กเกิดสภาวะสมาธิสั้นเทียม และเรายังพบว่า พัฒนาการภาษาของเด็กมีแนวโน้มที่ช้าลง เรียกว่าสภาวะออทิสติกเทียมอีกด้วย นอกจากนั้นเรายังพบอีกว่า พัฒนาการของเด็กมีความล่าช้าไม่สมวัย จากผลปรากฏว่าเด็ก 1 – 3 ปี พบปัญหานี้ถึงร้อยละ 28.6 เพราะพัฒนาการเรียนรู้ในช่วงปฐมวัย จะส่งผลไปถึงพัฒนาการของเด็กในช่วงวัยที่โตขึ้น ปัญหาสถานการณ์ตอนนี้ถูกนำไปพูดในสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และส่งต่อไปยังคณะรัฐมนตรี เพราะวิกฤตปฐมวัย คือ วิกฤตของชาติที่มีความสำคัญอย่างมาก จึงมีแนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาปฐมวัย ให้กับคุณครูอนุบาล ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหามากที่สุด เพราะอนาคตของประเทศ ขึ้นอยู่กับอนาคตของปฐมวัย และหน้าที่ของครูคือผู้สร้างอนาคตของเด็กโดยแท้จริง

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก ให้เด็กมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการสร้างรากฐานชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม จุดเริ่มต้นของการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สำคัญคือการให้น้ำหนักที่การดูแลเด็กตั้งแต่ปฐมวัย ซึ่งเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันและถือเป็น

การลงทุนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างคุ้มค่าที่สุด ปฐมวัยเป็นช่วงวัยของการพัฒนาการเรียนรู้ เป็นช่วงเวลาสำคัญที่สมองมีการพัฒนาการสูงสุด ที่จะส่งผลต่อสติปัญญา บุคลิกภาพ และความฉลาดทางอารมณ์ การลงทุนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่เด็กเล็ก จึงถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด จากผลการศึกษาของ James Heckman นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล ได้ศึกษาการใช้กระบวนการโฮสโคปเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กในระดับปฐมวัยชี้ให้เห็นว่า การลงทุนในเด็กปฐมวัยจะได้ผลตอบแทนกลับคืนในอนาคตถึง 7 เท่า นั่นคือหากลงทุน 1 บาท จะได้ผลประโยชน์คืนกลับสู่สังคมถึง 7 บาท โดยพบว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูที่ดีจะมีทักษะทางกายภาพ IQ และ EQ ที่ดีกว่า มีโอกาสที่จะเข้าเรียนจนถึงระดับอุดมศึกษาสูงกว่า สามารถลดโอกาสการเข้าชั้นหรือออกกลางคัน และมีโอกาสเป็นกำลังแรงงานที่มีคุณภาพ มีรายได้ให้กับครอบครัวในอนาคต (Pannarunothai, 2014) แต่การดูแลเด็กปฐมวัยในประเทศไทย พบว่ามีการลงทุนในเด็กปฐมวัยค่อนข้างน้อย เพียง 12% หรือเฉลี่ยต่อหัวคนละ 23,282 บาท/คน/ปี ขณะที่การลงทุนในกลุ่มประถมศึกษาสูงสุดถึง 37,194 บาท/คน/ปี คิดเป็น 54% ของงบประมาณการศึกษาทั้งหมด ตามด้วยมัธยมศึกษา 26,332 บาท/คน/ปี หรือคิดเป็น 29% นอกจากนี้ ยังพบปัญหาการลงทุนในเด็กเล็กที่ขาดคุณภาพ ซึ่งพบว่าเมื่อเข้าสู่ช่วงอายุ 3-5 ปี จะส่งเข้าสถานรับเลี้ยงเด็กปฐมวัยต่างๆ เช่น โรงเรียนอนุบาล หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในปี 2554 มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น 19,718 แห่ง เด็กปฐมวัย 911,143 คน และครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็ก 51,193 คน กล่าวคือ ครู/ผู้ดูแลเด็ก 1 คน ต้องรับผิดชอบเด็กปฐมวัย 17 คน

ปัจจุบันมีความต้องการในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจและสภาพทางสังคม ซึ่งพ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้ต้องส่งลูกเข้าโรงเรียนอนุบาลหรือสถานรับเลี้ยงเด็กเร็วขึ้นกว่าเดิม การจัดสถานรับเลี้ยงเด็กหรือโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยแก้ปัญหาของสังคม เป็นการแบ่งเบาภาระพ่อแม่ และยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาเด็กอย่างถูกต้องเหมาะสมกับเด็ก แต่สถานการณ์ในปัจจุบัน พบว่า ในเขตเมืองกว่า 50% ขาดสถานรับเลี้ยงเด็ก (Day Care) ที่มีคุณภาพ และเด็กในชนบทส่วนใหญ่อยู่ในการเลี้ยงดูของปู่ย่า ส่วนพ่อแม่ทำงานในเมือง ทำให้เด็กมีการพัฒนาการล่าช้า (Hangchaovanich, 2014) นอกจากนี้ Thai Health Promotion Foundation (2019) ได้ทำการเก็บข้อมูล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 2,148 แห่งในกลุ่มประชากร 9 ล้านคน 3 แสนครอบครัว พบว่าเด็กปฐมวัยอาศัยอยู่กับปู่ย่าตายาย 43% และอยู่กับบุคคลอื่น 28% โดยอาศัยอยู่กับพ่อแม่มีเพียง 28% เท่านั้น

เห็นได้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องส่งเสริมการเรียนรู้ ชัดเจน และปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และพัฒนาการที่สมดุลอย่างรอบด้านเพื่อเติบโตเป็นเยาวชนและทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าและมีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้น เด็กปฐมวัยจึงควรได้รับการพัฒนาทักษะพื้นฐานต่างๆ ทั้งทักษะการเคลื่อนไหว การฝึกสมดุร่างกาย การเรียนรู้ผิวสัมผัส และการเล่นอย่างสร้างสรรค์ ถ้าเด็กได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม จะช่วยให้เด็กเกิดความมั่นใจในตัวเอง มีความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ เพราะการสนับสนุนให้เขาได้รับการเรียนรู้โดยการทดลองจริง รวมถึงการมีสมาธิทางอารมณ์ การสร้างสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเล่นควบคู่กับการเรียนรู้สำหรับเด็ก คือองค์ความรู้และศักยภาพที่เด็กจะได้รับจากการเล่นเพื่อให้มีความฉลาดรู้ทางร่างกายเหมาะสมตามวัย โดยเด็กวัยนี้เริ่มมีทักษะการเคลื่อนไหวและสามารถใช้อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายได้ดีขึ้น ระบายกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้นเด็กจะชอบช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การป้อนข้าวเอง แต่งตัว ใส่รองเท้า อาบน้ำ หวีผม เขียนหนังสือ การหยิบจับต่างๆ ชอบเล่นกับกลุ่มเพื่อนๆ สามารถเดิน วิ่ง กระโดด ห้อยโหนอย่างคล่องแคล่ว และรู้จักเหนื่อย เพราะการได้เล่นกับเพื่อนจะช่วยให้เด็กรู้สึกอบอุ่น ไม่ถูกทอดทิ้ง

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นการเรียนรู้ผ่านการเล่น ได้ใช้ทักษะพื้นฐานการเคลื่อนไหวร่างกายในการเล่นเพื่อเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่างๆ ตามวัย ดังนั้นความฉลาดรู้ทางกายจึงเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญทั้งทางด้านการเจริญเติบโตและการส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ และจากสภาพแวดล้อมและบริบทของสังคมเมืองและชนบทที่แตกต่างกัน รวมถึงความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อการสอน และความพร้อมทางด้านบุคลากรที่แตกต่างกันจึงทำให้ผู้วิจัย

สนใจศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัดพิษณุโลก เพื่อทราบความแตกต่างของความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมืองและเขตชนบท นำไปสู่แนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตพื้นที่ต่างกัน เป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของเด็กปฐมวัย เช่น สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์โดยเป็นแนวทางในการส่งเสริมความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัดพิษณุโลก

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุอยู่ในช่วง 3-6 ปี ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 27,657 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุอยู่ในช่วง 3-6 ปี ในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ใช้สูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากร โดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% ของ Yamane (1967) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คน และเพื่อป้องกันความผิดพลาดจากการให้ข้อมูลอย่างไม่สมบูรณ์ จึงได้ทำการสำรองการเก็บข้อมูลเพิ่มอีก ร้อยละ 25 จึงเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในเขตเมือง และเขตชนบท จำนวนเขตละ 495 คน ได้ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในเขตเมืองกลับมา จำนวน 488 คน และเขตชนบท จำนวน 387 คน คิดเป็นร้อยละ 98.59 และ 78.18 ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบประเมินความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย (ปรับปรุงมาจาก Physical Activity Environment Self-Assessment and Planning Toolkit for Childcare Settings (The Division of Public Health, 2013)) ประกอบด้วย การประเมินปัจจัยแวดล้อม ได้แก่ เล่นและพฤติกรรมเนือยนิ่ง สภาพแวดล้อมของการเล่น การสนับสนุนกิจกรรมทางกายและความฉลาดรู้ทางกาย การศึกษาความรู้ทางความฉลาดรู้ทางกายและกิจกรรมทางกาย นโยบายกิจกรรมทางกายและความฉลาดรู้ทางกาย และการสังเกตความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ความสอดคล้องระหว่างแบบประเมินความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย กับวัตถุประสงค์การวิจัย (IOC: Index of Item-objective Congruence) โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อเพื่อวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out)

2. ความเป็นปรนัย (Objectivity) ของแบบประเมินความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย โดยการนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาความชัดเจนด้านภาษา (ความเป็นปรนัยทางด้านภาษา) กับครูผู้รับผิดชอบระดับปฐมวัยโรงเรียนสหพานที่ 3 จำนวน 8 คน และทำการสัมภาษณ์ความเข้าใจทางด้านภาษา และนำมาปรับแบบประเมินก่อนนำมาใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทที่มีจำนวนนักเรียนครอบคลุมตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด เพื่อขออนุญาตเข้าพื้นที่และเก็บข้อมูลกับครูและนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
2. ติดต่อผู้ปกครองของเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อชี้แจงรายละเอียดของโครงการและขอความยินยอมให้เด็กในปกครองเข้าร่วมโครงการ
3. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยร่วมกับครูประจำชั้นที่ดูแลเด็กปฐมวัย เป็นผู้ประเมินและบันทึกข้อมูลความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อหาค่าความถี่ และร้อยละ เพื่ออธิบายข้อมูลปัจจัยแวดล้อมที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยจากแบบประเมินความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย และเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมืองและเขตชนบท 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กในโรงเรียนพื้นที่เขตเมืองและเขตชนบท

ผลการวิจัย

ตาราง 1 การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัดพิษณุโลก

ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย	เขตเมือง	เขตชนบท
1. การเล่นและพฤติกรรมน้อยนิ่ง (Active Play & Sedentary Behavior)		
1.1 การให้เวลาเด็กแต่ละคนในการเล่น (Active play time)	60 นาทีหรือน้อยกว่าต่อวัน	60 นาทีหรือน้อยกว่าต่อวัน
1.2 การให้เด็กแต่ละคนได้เล่นกลางแจ้ง (Outdoor active play)	31 – 60 นาทีต่อวัน	31 – 60 นาทีต่อวัน
1.3 การให้เวลาเด็กอยู่กับหน้าจอ (Screen time)	ไม่เกิน 1 ชั่วโมงต่อวัน	ไม่เกิน 1 ชั่วโมงต่อวัน
2. สภาพแวดล้อมของการเล่น (Play Environment)		
2.1 อุปกรณ์การเล่นที่ติดอยู่กับที่ (Fixed play equipment)	มี	มี
ความหลากหลายของอุปกรณ์	มีหลากหลายชนิดและเพียงพอความต้องการ	> มีหลายชนิดแต่ไม่เพียงพอ
ความเหมาะสมของอุปกรณ์	เหมาะสมกับเด็กทุกคน	เหมาะสมกับเด็กทุกคน
ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์	อุปกรณ์ติดตั้งอยู่ไม่ไกลสามารถเดินไปใช้งานได้	อุปกรณ์ติดตั้งอยู่ไม่ไกลสามารถเดินไปใช้งานได้
2.2 อุปกรณ์การเล่นแบบพกพาได้ (Portable play equipment)	มี	มี
ความหลากหลายของอุปกรณ์	มีความหลากหลายมาก	> มีความหลากหลายเล็กน้อย
ความเพียงพอความต้องการของเด็ก	เพียงพอความต้องการและเด็กสามารถเล่นพร้อมกันได้	> เพียงพอความต้องการแต่เด็กต้องผลัดกันเล่น
2.3 พื้นที่ในการเล่นข้างนอก (Outdoor play space)	มีพื้นที่วิ่งเล่นอย่างกว้างขวางและมีพื้นที่สำหรับรถของเล่น	มีพื้นที่วิ่งเล่นอย่างกว้างขวางและมีพื้นที่สำหรับรถของเล่น
2.4 การจัดกิจกรรมการพัฒนากล้ามเนื้อพื้นฐาน (Fundamental Movement Skills) ผ่านการเล่นอย่างอิสระ	4 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์	4 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์
2.5 การจัดกิจกรรมการพัฒนากล้ามเนื้อพื้นฐาน (Fundamental Movement Skills) ผ่านการนำของผู้ใหญ่	1 ครั้งต่อสัปดาห์	< 2 – 3 ครั้งต่อสัปดาห์

ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย	เขตเมือง	เขตชนบท
3. การสนับสนุนกิจกรรมทางกายและความฉลาดรู้ทางกาย (Supporting Physical Activity & Physical Literacy)		
3.1 พฤติกรรมครูระหว่างการเล่น	ช่วยกระตุ้นให้เด็กมีความ ตื่นตัวและร่วมเล่นด้วยเป็น ประจำ	> หลายๆครั้งช่วยกระตุ้นให้เด็กมี ความตื่นตัว และร่วมเล่นด้วย
3.2 สิ่งสนับสนุนกิจกรรมทางกายที่สามารถมองเห็นได้ในพื้นที่ ส่วนกลาง	ไม่มีโปสเตอร์ รูปภาพ หรือ หนังสือเกี่ยวกับกิจกรรมทาง กายภาพ	< บางพื้นที่มีโปสเตอร์ รูปภาพ หรือหนังสือเกี่ยวกับกิจกรรม ทางกายภาพ
4. ความฉลาดรู้ทางกายและการศึกษากิจกรรมทางกาย (Physical Literacy & Physical Activity Education)		
4.1 ครูได้รับโอกาสในการเข้าร่วมการฝึกฝนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ทางกายภาพ และการพัฒนาความฉลาดรู้ทางกาย	2 ครั้ง หรือมากกว่า 2 ครั้งต่อ ปี	> 1 ครั้งต่อปี
4.2 การใช้เวลาในการหาความรู้เพิ่มเติมของครูเกี่ยวกับกิจกรรมทางกาย		
1) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	ได้รับการสนับสนุนให้เข้าถึง แหล่งเรียนรู้ และมีสิ่ง สนับสนุนการเรียนรู้ให้เรียนรู้ ได้มาก	> ได้รับการสนับสนุนให้เข้าถึง แหล่งเรียนรู้ แต่มีแหล่งเรียนรู้ ปริมาณน้อย
2) ความถี่ในการเรียนรู้	บ่อยครั้ง	บ่อยครั้ง
5. นโยบายกิจกรรมทางกายและความฉลาดรู้ทางกาย (Physical Activity & Physical Literacy Policy)		
5.1 นโยบายกิจกรรมทางกาย		
การเล่นและพฤติกรรมเนือยนิ่ง	มีระบุไว้ มีการปฏิบัติ และ ทบทวนอย่างสม่ำเสมอ	มีระบุไว้ มีการปฏิบัติ และ ทบทวนอย่างสม่ำเสมอ
สภาพแวดล้อมของการเล่น	มีระบุไว้ มีการปฏิบัติ และ ทบทวนอย่างสม่ำเสมอ	มีระบุไว้ มีการปฏิบัติ และ ทบทวนอย่างสม่ำเสมอ
การสนับสนุนกิจกรรมทางกายและความฉลาดรู้ทางกาย	มีระบุไว้ มีการปฏิบัติ และ ทบทวนอย่างสม่ำเสมอ	มีระบุไว้ มีการปฏิบัติ และ ทบทวนอย่างสม่ำเสมอ
ความฉลาดรู้ทางกายและการศึกษากิจกรรมทางกาย	มีระบุไว้ มีการปฏิบัติ และ ทบทวนอย่างสม่ำเสมอ	> มีระบุไว้ แต่ไม่ได้ปฏิบัติ สม่ำเสมอ/มีระบุไว้ มีการปฏิบัติ และทบทวนอย่างสม่ำเสมอ
5.2 นโยบายที่ทำให้มั่นใจว่าเด็กจะได้รับเวลาการเล่นอย่างเพียงพอ ในวันที่สภาพอากาศเลวร้าย	มีระบุไว้ มีการปฏิบัติ และ ทบทวนอย่างสม่ำเสมอ	> มีอย่างไม่เป็นทางการ
5.3 นโยบายที่สนับสนุนกิจกรรมการเล่น และไม่ใช่กิจกรรมที่เป็น การลงโทษ	มีระบุไว้ มีการปฏิบัติ และ ทบทวนอย่างสม่ำเสมอ	มีระบุไว้ มีการปฏิบัติ และ ทบทวนอย่างสม่ำเสมอ
5.4 กลุ่มผู้ชำนาญการด้านกิจกรรมทางกายให้ การสนับสนุนนโยบายกิจกรรมทางกายในองค์กรอย่างยั่งยืน	ไม่มี/มี	> ไม่มี

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมืองและเขตชนบทใน
จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนในเขตเมืองมีปัจจัยแวดล้อมที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยมากกว่า
โรงเรียนในเขตชนบท

ตาราง 2 การเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัดพิษณุโลก

ความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย ที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์	เขตเมือง (N = 488)		เขตชนบท (N = 387)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี				
1.1 ด้านน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	35	7.17	29	7.49
1.2 ด้านสุขภาพอนามัยสุขนิสัยที่ดี				
1.2.1 การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และดื่มน้ำที่สะอาด	24	4.92	5	1.29
1.2.2 การล้างมือก่อนรับประทานอาหารและ หลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม	3	0.61	2	0.52
1.2.3 การนอนพักผ่อนเป็นเวลา	3	0.61	12	3.10
1.2.4 การออกกำลังกายเป็นเวลา	0	0.00	1	1.55
1.3 ด้านการรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในการเล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัย	26	5.33	13	3.36
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน				
2.1 ด้านการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์ และทรงตัวได้				
2.1.1 การเดิน	49	10.04	33	8.53
2.1.2 การกระโดด	30	6.15	26	6.72
2.1.3 การวิ่ง	22	4.51	30	7.75
2.1.4 การรับลูกบอล	48	9.84	53	13.70
2.2 ด้านการใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน				
2.2.1 การใช้กรรไกรตัดกระดาษ	48	9.84	56	14.47
2.2.2 การเขียนรูปร่างกลม สีเหลี่ยม สามเหลี่ยม	45	9.22	45	11.63
2.2.3 การร้อยวัสดุที่มีรู	14	2.87	33	8.53

ผลการเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า เด็กปฐมวัยทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทมีความฉลาดรู้ทางกาย เป็นไปตามเกณฑ์ และเป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ โดยส่วนใหญ่ เขตเมืองสูงกว่าเขตชนบท แต่ยังพบว่า มีเด็กบางส่วนยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ และไม่เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ จึงควรพัฒนา ให้เด็กทุกคนเป็นไปตามเกณฑ์ และเป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ โดยด้านที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ มากที่สุด ได้แก่ 1) ด้านการใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กันในการใช้กรรไกรตัดกระดาษ ในเขตเมือง ไม่เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ ร้อยละ 9.84 ในเขตชนบท ไม่เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ ร้อยละ 14.47 รองลงมา 2) ด้านการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์ และทรงตัวได้ในกรรับลูกบอล ในเขตเมือง ไม่เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ ร้อยละ 9.84 ในเขตชนบท ไม่เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ ร้อยละ 13.70 3) ด้านการใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กันในการเขียนรูปร่างกลม สีเหลี่ยม สามเหลี่ยม ในเขตเมือง ไม่เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ ร้อยละ 9.22 ในเขตชนบท ไม่เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ ร้อยละ 11.63

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่เป็นครูข้าราชการประจำ เพศหญิง อายุมากกว่า 40 ปี มีประสบการณ์สอนระดับปฐมวัยมากกว่า 5 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาปฐมวัย ผลการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย ใน 5 ด้าน ได้แก่ การเล่นและพฤติกรรมเนือยนิ่ง (Active Play & Sedentary Behavior) สภาพแวดล้อมของการเล่น (Play

Environment) การสนับสนุนกิจกรรมทางกายและความฉลาดรู้ทางกาย (Supporting Physical Activity & Physical Literacy) ความฉลาดรู้ทางกายและการศึกษากิจกรรมทางกาย (Physical Literacy & Physical Activity Education) และนโยบายกิจกรรมทางกายและความฉลาดรู้ทางกาย (Physical Activity & Physical Literacy Policy) ผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนในเขตเมืองมีปัจจัยแวดล้อมที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยมากกว่าโรงเรียนในเขตชนบท และผลการเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า เด็กปฐมวัยในเขตเมืองส่วนใหญ่มีความฉลาดรู้ทางกายเป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์มากกว่าเด็กปฐมวัยในเขตชนบท และเมื่อพิจารณารายละเอียดในด้านการเล่นและพฤติกรรมเนือยนิ่ง พบว่า การเล่นและพฤติกรรมเนือยนิ่งของเด็กปฐมวัยที่เรียนในโรงเรียนทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทส่วนใหญ่มีการให้เวลาเด็กแต่ละคนในการเล่น (Active Play Time) 60 นาทีหรือน้อยกว่าต่อวัน ได้ให้เด็กแต่ละคนได้เล่นกลางแจ้ง (Outdoor Active Play) 31 – 60 นาทีต่อวัน และให้เวลาเด็กอยู่กับหน้าจอ (Screen Time) ไม่เกิน 1 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งเห็นได้ว่าเวลาที่ให้เด็กได้เล่นค่อนข้างน้อยมากในแต่ละวัน ซึ่งจะส่งผลต่อความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย ด้านสภาพแวดล้อมของการเล่น พบว่า อุปกรณ์การเล่นที่ติดอยู่กับที่ (Fixed Play Equipment) ส่วนใหญ่โรงเรียนในเขตเมืองมีหลากหลายชนิดและเพียงพอกับความต้องการ มากกว่าเขตชนบทซึ่งส่วนใหญ่มีหลายชนิดแต่ไม่เพียงพอ ในส่วนอุปกรณ์การเล่นแบบพกพาได้ (Portable Play Equipment) ส่วนใหญ่โรงเรียนในเขตเมืองมีความหลากหลายของอุปกรณ์ เพียงพอกับความต้องการและเด็กสามารถเล่นพร้อมกันได้ มากกว่าโรงเรียนในเขตชนบท ส่วนการจัดกิจกรรมการพัฒนากิจกรรมเคลื่อนไหวพื้นฐาน (Fundamental Movement Skills) ผ่านการนำของผู้ใหญ่ ส่วนใหญ่ในเขตชนบทมีการจัดกิจกรรม 2 – 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ซึ่งมากกว่า ในเขตชนบท ซึ่งส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรม 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับ Choomai (2016) ได้กล่าวถึงการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย คือ ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม เป็นปัจจัยภายนอกที่เป็นตัวแปรพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็กไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) และสภาพแวดล้อมทางสังคม (Social Environment) สภาพแวดล้อมประเภทเดียวกัน อาจมีผลต่อเด็กแต่ละคนไม่เท่ากัน และเด็กคนหนึ่งอาจตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมเดียวกันในลักษณะที่แตกต่างจากคนอื่นได้ เนื่องจากความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กในการรับรู้และตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ แตกต่างกัน ด้านการสนับสนุนกิจกรรมทางกายและความฉลาดรู้ทางกาย พบว่า พฤติกรรมครูระหว่างการเล่น ครูในเขตเมืองส่วนใหญ่จะช่วยกระตุ้นให้เด็กมีความตื่นตัวและร่วมเล่นด้วยเป็นประจำมากกว่าครูในเขตชนบท อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กปฐมวัยในเขตเมืองส่วนใหญ่มีความฉลาดรู้ทางกายเป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์มากกว่าเด็กปฐมวัยในเขตชนบท สอดคล้องกับ Tripathi (2014) ซึ่งกล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเด็ก ทำให้เด็กมีพัฒนาการล่าช้า ปัจจัยหนึ่งคือกระบวนการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กและการเล่นเพื่อกระตุ้นประสาทสัมผัสทั้งหมด ด้านความฉลาดรู้ทางกายและการศึกษากิจกรรมทางกาย พบว่า มีความแตกต่างกันในเขตเมืองและชนบท โดยในเขตเมืองครูส่วนใหญ่ได้รับโอกาสในการเข้าร่วมการฝึกฝนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางกายภาพและการพัฒนาความฉลาดรู้ทางกาย 2 ครั้ง หรือมากกว่า 2 ครั้งต่อปี ส่วนครูในเขตชนบทส่วนใหญ่ได้รับโอกาส 1 ครั้งต่อปี นอกจากนี้การใช้เวลาในการหาความรู้เพิ่มเติมของครูเกี่ยวกับกิจกรรมทางกาย ครูในเขตเมืองส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และมีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้เรียนรู้ได้มาก ส่วนครูในเขตชนบทได้รับการสนับสนุนให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ แต่มีแหล่งเรียนรู้ปริมาณน้อย รวมถึงนโยบายในด้านความฉลาดรู้ทางกายและการศึกษากิจกรรมทางกายนี้ ในเขตเมืองส่วนใหญ่มีระบุไว้ มีการปฏิบัติ และทบทวนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนในเขตชนบทส่วนใหญ่มีทั้งระบุไว้ แต่ไม่ได้ปฏิบัติสม่ำเสมอ และมีระบุไว้ มีการปฏิบัติ และทบทวนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mueanprasan and Suggaravetsiri (2018) ที่ได้ศึกษาปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการสงสัยล่าช้าในเด็กปฐมวัย ได้กล่าวถึงความสำคัญของผู้ดูแลเด็กควรได้รับความรู้และได้รับการกระตุ้นให้ใส่ใจในเรื่องพัฒนาการเด็กปฐมวัย อันจะส่งผลต่อพัฒนาการที่สมวัยของเด็กต่อไป

ผลการเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยที่เรียนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า เด็กปฐมวัยทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทมีความฉลาดรู้ทางกาย เป็นไปตามเกณฑ์ และเป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ โดยส่วนใหญ่ เขตเมืองสูงกว่าเขตชนบท แต่ก็ยังพบว่า มีเด็กบางส่วนยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ และไม่เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ โดยด้านที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ มากที่สุด ได้แก่ 1) ด้านการใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กันในการใช้กรรไกรตัดกระดาษ รองลงมา 2) ด้านการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์ และทรงตัวได้ในการรับลูกบอล และ 3) ด้านการใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กันในการเขียนรูปร่างกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในเขตเมืองมีปัจจัยแวดล้อมที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยมากกว่าในเขตชนบท สอดคล้องกับ Choomai (2016) ที่ได้กล่าวถึงพัฒนาการของเด็ก โดยเด็กที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการตามวัย ได้รับการเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ได้รับสารอาหารที่ครบถ้วนจะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่สมวัย หากเด็กในวัยนี้มีพัฒนาการที่ล่าช้า จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการวัยต่อไป แต่หากได้รับการกระตุ้นส่งเสริมอย่างทัน่วงที เด็กก็จะสามารถกลับมามีพัฒนาการสมวัยได้ ดังที่ Punyaswat (2001) กล่าวถึง วิธีการส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กโดยให้เล่นเกมและการละเล่นที่ใช้ มือนั่งเล่นอยู่กับที่ ให้ประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ ให้เล่นของเล่นที่ใช้มือและนิ้วมือ สอดคล้องกับแนวคิดของ Tontipalacheewa (2008) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมกล้ามเนื้อและนิ้วมือมีความสำคัญต่อเด็กมาก เพราะเด็กต้องใช้มือในการทำกิจกรรมที่สำคัญ ดังนั้น จึงควรส่งเสริมสภาพแวดล้อมของการเล่น ทั้งนี้เพราะกิจกรรมการเล่นในรูปแบบต่างๆ จะช่วยพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กให้เกิดความคล่องแคล่วและสมวัยได้ และ Padan (2014) กล่าวถึงวิธีการส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กไว้ คือ การจัดกิจกรรมศิลปะประเภทวาดภาพระบายสี การตัด การฉีกปะ การขยำ การประดิษฐ์ เศษวัสดุการร้อย ล้วนเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ Office of the Education Council (2018) ได้ให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามสมรรถนะ การให้เด็กสามารถแสดงความแข็งแรง และประสานการทำงานของกล้ามเนื้อใหญ่ ควรชี้ชวนให้เด็กออกกำลังกาย เช่น เดิน วิ่ง กระโดด ปีนป่าย เล่นเครื่องเล่น โยน-รับ-เตะลูกบอล ขี่จักรยาน เป็นต้น ให้โอกาสเด็กมีส่วนร่วม หรือช่วยทำงานที่ใช้กำลังกาย ฝึกฝนให้เด็กมีทักษะการเคลื่อนไหว การทรงตัว เช่น เดินกะลา กระโดดกบ เขย่งก้าว กระโดด กระโดดยาง เล่นแมงมุมโยย มอญซ่อนผ้า แก้อันตรวี วังเปี้ยว ตีจับ วังสามขา ซ้อมาก้านกล้วย ลิงชิงหลัก เป็นต้น ฝึกฝนให้เด็กใช้ร่างกายสลับข้าง เช่น ขึ้นลงบันได วิ่งก้าวกระโดด วิ่งควมบ้า กระโดด แบบต่างๆ (Skip Gallop) วิ่งไปข้างหน้า วิ่งถอยหลัง เป็นต้น และฝึกฝนทักษะการห้อย โหน ปีนป่าย เล่นเครื่องเล่นสนาม และเล่นอย่างปลอดภัย สอดคล้องกับ Keawkungwal (2010) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการเล่นในวัยเด็ก เป็นการช่วยส่งเสริมให้เด็ก เข้าใจตนเอง เข้าใจเพื่อน รับรู้ความรู้สึกที่ผู้อื่นมีต่อ เขาและที่เขามีต่อเพื่อน และแนวคิดของ Chan-Ame (2000) กล่าวถึงการเล่นเป็นสื่อในการสร้าง มิตรภาพระหว่างเด็ก ลดความเป็นศัตรูระหว่างกัน เมื่อเด็กปฐมวัยเริ่มเข้าโรงเรียน ได้พบเจอเพื่อนๆ ที่โรงเรียน พบเจอสังคมที่กว้างขึ้นการปลูกฝังทักษะทางอารมณ์และสังคมให้มั่นคง จะทำให้เป็นคนที่มีประสบความสำเร็จในชีวิตได้ อย่างไรก็ตาม เด็กหลายคนมีปัญหาการเข้าสังคมกับเพื่อน เช่น ไม่รู้จักแบ่งปัน ทะเลาะกัน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะพัฒนาการตามวัยของเขา ซึ่งการส่งเสริมทักษะดังกล่าว ต้องค่อยๆ เป็นค่อยๆ ไป ดังนั้น สิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กเพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ คือ การให้เด็กมีโอกาสเล่นตามความสนใจของเขาเอง เล่นของเล่นเสริมทักษะที่หลากหลาย ซึ่งของเล่นที่ดีนั้น ต้องเหมาะสมกับอายุ และพัฒนาการหรือความสามารถของเด็ก วัสดุที่ใช้ปลอดภัย ราคาไม่แพง ช่วยให้เด็กเล่นโดยไม่เบื่อง่าย สามารถเล่นได้หลายคน เพื่อฝึกให้เด็กเล่นร่วมกับผู้อื่น และช่วยฝึกทักษะทางสังคมให้แก่เด็กอีกด้วย (McFarland, 2011)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความฉลาดรู้ทางกายของเด็กปฐมวัยในด้านการใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน และการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์ และทรงตัวได้ให้เพิ่มมากขึ้น
2. ควรสนับสนุนให้มีสถานที่ และอุปกรณ์การเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในเขตชนบทมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กแบบองค์รวมเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการสมวัยส่งผลกระทบต่อพัฒนาการวัยต่อไป

References

- Chan-Ame, S. (2000). *Child psychology* (4th ed.). Bangkok: Thai Wattana Panich. [in Thai]
- Choomai, T. (2016). Early childhood growth and development. *Hua Hin Sook Jai Klai Kangwon Journal*, 1(2), 18-33. [in Thai]
- Hangchaovanich, Y. (2014). *Developing Thai children; important things that should not be overlooked*. Retrieved September 6, 2019, from <https://www.thaihealth.or.th> [in Thai]
- Keawkungwal, S. (2010). *The psychology of life development* (9th ed.). Bangkok: Thammasat University Press. [in Thai]
- McFarland, A. (2011). *Growing minds: The relationship between parental attitude about nature and the development of fine and gross motor skills in children*. Retrieved December 16, 2019, from <http://oaktrust.library.tamu.edu/handle/1969.1/ETD-TAMU-2011-05-9067?show=full>
- Mueanprasan, S., & Suggaravetsiri, P. (2018). Social factors associated with suspected child developmental delay at Lamplaimat District, Buriram Province. *The Office of Disease Prevention and Control 7 Khon Kaen*, 25(1), 1-11. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2015). *The results of the development of educational measuring and evaluation instruments comparable to international standards: Early childhood*. Ministry of Education. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2018). *Guidelines for the care and development of early childhood according to competencies to increase the quality of children according to the age of 0-5 years*. Bangkok: Prikwarn. [in Thai]
- Padan, R. (2014). Fine motor ability of early childhood enhancing patching and tearing creative art activity. *Journal of Education Research Faculty of Education, Srinakarinwirot University*, 9(1), 101-108. [in Thai]
- Pannarunothai, S. (2014). *Developing Thai children; important things that should not be overlooked*. Retrieved September 6, 2019, from <https://www.thaihealth.or.th> [In Thai]
- Punyaswat, P. (2001). *When child write*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Thai Health Promotion Foundation. (2019). *How the locals join hands to build up early childhood for a better future*. Retrieved September 6, 2019, from <https://www.thaihealth.or.th> [In Thai]

- The Division of Public Health. (2013). *Physical activity environment self-assessment and planning toolkit for childcare settings*. Chapel Hill, NC: University of North Carolina.
- Tontipalacheewa, K. (2008). *Learning activities for early childhood*. Bangkok: Brain Based Book. [in Thai]
- Tripathi, S. (2014). *Developing Thai children; important things that should not be overlooked*. Retrieved September 6, 2019, from <https://www.thaihealth.or.th> [in Thai]
- Yamane, T. (1967). *Elementary sampling theory*. USA: Prentice Hall.